

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Clarissimi Viri Henr. Zoesii Amersfortii, In Academia
Lovaniensi I. V. D. Et Antecessoris Commentarius In Jus
Canonicum Universum, Sive Ad Decretales Epistolas
Gregorii IX. P. M.**

Zoesius, Hendrik

Coloniae Agrippinae, 1691

Titulus XXXIII. De privilegiis & excessibus privilegiatorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62329](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62329)

SUMMARIUM.

1. Privilegium quid nominis & vi.
2. A lege in quo distinguatur.
3. Scriptura an sit de substantia privilegii.
4. Probatur privilegium etiam per usum.
5. Privilegia alia Realia alia Personalia.
6. Privilegium in dubio quale iudicandum, et an personale?
7. Item aliud perpetuum, aliud temporale.
8. Privilegia concedere potest, quo legum concedere.
9. Consuetudine an adquiri privilegium possit.
10. Subiectum privilegii, persona cui conceditur.
11. Materia.
12. Effectus.
13. Privilegium cui proficit.
14. Est stricte interpretandum.
15. Concessum marito, an profici uxori.
16. Vxor an gaudeat privilegio Clerici conjugii.
17. Privilegium uni concessum etiam alteri tribui potest.
18. Privilegio priori aucto an & posteriori dicendum.
19. Privilegium non egreditur personam ipsam, cui & ob quam concessum.
20. Privilegia quatenus amplianda & restringenda.
21. Attendi ea in re proprietate verborum & rerum.
22. Similitudo rationis an faciat extensionem.
23. Quid si verba sint obscura?
24. Usus privilegiorum quibus in locis sit.
25. Is non impediendus nec violanda privilegia.
26. Privilegio an sit sua vi & effectus auctoritas?
27. Privilegiatus contra privilegium an agatur suo privilegio?
28. Privilegio suo uti an quis cogi possit?
29. Privilegium amittitur, I. Mortis & insipientiam cessum.
30. An & morte concedentis?
31. II. Temporis lapsu, ad quod restitutum.
32. III. Cessante causa finali privilegii.

3. An & si notorie sit iniusta?

4. Nuntianti quando opus novum demoliri liceat.

Pertinet & ad excessus, nova opera facere & nuntiationes contemnere. Unde Capella in praedictum baptismalis Ecclesiae non est edificanda c. i. h. t. Episcopis etsi Ecclesias edificare, easque donare sit permillum ex redivis veteris Ecclesiae, ad certam usque summam, ut traditum sup. De Eccles. reparandis, non tamen si ex eo contingat veterem Ecclesiam laedi, cuius nomine novum opus recte nuntiatur, id est ab edificando Episcopus impeditur secundum formam receptam per leges, quam probant Canones; quos ut leges non de dignantur imitari, ita vicissim statuta Canonum adjuvantur Principum constitutionibus, c. i. h. t. Et is, cui nuntiatum novum opus, continuo debeat desistere ab opere, uti legibus statutum, & expectare per tres menses, intra quos probet nuntians suum praedictum, * non obstante cautione, quam offert de demolendo opere, si iure non edificasse apparuerit, c. fin. h. t. nisi nuntians cautionem admiserit, c. pen. h. t. aut nuntiationem remiserit, c. a. h. t. Iure an iniuria nuntietur novum opus, non inspicitur, nec salvat edificantem, quo minus demoliri cogatur, d. c. i. idque ad puniendam illius contumaciam.

2 Quid si notorie sit iniusta nuntiatio? R. Videri non teneri nuntiationem, quod frustra expectetur liquidatio juris, quod certum est. Quo facit textus in l. Prator D. eod. in verbis, & in ea causis, ut remitti debeat. Facit & in simili, quod si venditoris causa notorie sit iniusta, non debet expectari sententia ad hoc, ut emptor habeat regressum contra venditorem, l. Ex empto ff. de emptore D. de act. empti & vend. ubi Costal. Barr. ad l. Atquin. 19. §. cum me absente D. de neg. gest.

3 Licet & nuntianti propria auctoritate id, quod post nuntiationem est edificatum, demoliri in continenti, cum videatur vim vi repellere, quod est licitum, & probatur l. Sed si inter 27. De servitutib. praed. urban. l. 3. §. cum igitur D. de vi & vi armata, * *

4 Quo facit textus in l. Prator D. eod. in verbis, & in ea causis, ut remitti debeat. Facit & in simili, quod si venditoris causa notorie sit iniusta, non debet expectari sententia ad hoc, ut emptor habeat regressum contra venditorem, l. Ex empto ff. de emptore D. de act. empti & vend. ubi Costal. Barr. ad l. Atquin. 19. §. cum me absente D. de neg. gest.

- 33. IV. Adhæto modo & conditione, Ad beneplacitum meum, Quamdiu vel donec volucro &c.
- 34. V. Renuntiatione expressa.
- 35. VI. Renuntiatione tacita, per non usum.
- 36. VII. Per usum contrarium.
- 37. An unus actus contrarius sufficiat?
- 38. VIII. Per abusum.
- 39. X. Per revocationem ejus, qui concessit.
- 40. Eamque vel expressam, vel tacitam.
- 41. Privilegio generali priori an per subsequens speciale derogetur?
- 42. Effectus revocationis.
- 43. Revocatum an censetur, destructo loco vel corpore, cui competit.
- 44. Innovatio privilegii an quid novi juris tribuat?
- 45. Privilegia exemptis concessa non violanda.

1 **U**T in bonis servanda immunitas Ecclesia, qua de re libro III. actum, ita & in suis Privilegiis; quæ non sunt diminuenda, sed integra & illibata conservanda, excessusque circa ea cavendus est privilegiatis, c. Porro 7. h. t. Denotatur hoc nomine & jus ipsum, sive gratia concessa privilegiario, & mandatum vel instrumentum, quo conceditur, quod interdum vocatur Rescriptum, Indultum, Bulla. In utraque significatione invenitur usurparum hoc Tit. Est autem jus singulare, in certâ personæ aut causæ gratiam à Superiore constitutum aut privata lex aliquid speciale concedens. Item lex de uno homine lata, quasi priva lex, id est privata, can. Privilegia Dist. 3. * In quo distinguitur à lege, quæ est communis & omnibus lata: uti & in eo, quod non semper sit perpetuum privilegium, quia conceditur interdum ad tempus determinatum, absolute tamen concessum perpetuum est. Suarez De LL. lib. 8. c. 1. 2. 3. Ut quis privilegio utatur, necesse est de eo constet per scripturam, aut legitima documenta, can. Contra morem Dist. 100.

2 Ubi queri posset, An scriptura sit de substantia? R. Ita posse videri, per d. can. Contra morem, in verbis, aut ex scriptis privilegiis servari: & per d. c. Porro h. t. quod habet, inspicenda esse privilegia, ut eorum tenor servetur, Contra tamen dicendum, ex eo, quod privilegium sit quædam lex, quæ scriptura non in-

diget, & nullum sit jus positum scripturam requirens; imo dispensationes, aliæque gratiæ sine scriptis concedi possunt. Navar. Conf. 1. h. t. & Conf. 22. sup. De clandest. despons. Quo facit Clem. Dudum §. Nos etenim & ibi Gloj. V. Verbo De sepult. ubi dicitur, privilegia, gratias, indulgentias verbo vel scripto concessa. Idem habetur in extravag. Et si domini fin. De poenit. & remiss. cum verbum non sit minus efficax, quam scriptura, & ex eo non minus declaretur voluntas Pont. quam scripto. Verum cum non sit adeo permanens verbo concessum privilegium, nec credatur iis, qui concessum sibi adseruat tanquam in propria causâ, hinc est quod scriptura desideretur ad privilegii probationem; quo modo accipienda loca in contrarium allegata. * Potest tamen & per testes probari privilegium, qui etiam audientur deponentes de visis instrumentis privilegii, eorumque tenore, secundum formam in c. Cum olim 12. h. t. Vnde certo sciens, verbo sibi esse concessum privilegium, secundum illud agens tutus est in conscientia foro. Quo modo quod habetur in Reg. Cancellariae de non judicando, ut gratia nemini suffragetur, litteris non expeditis, recte dicitur procedere in foro judiciali, non etiam in foro conscientia. Gomez, ad d. Reg. q. 14. G. gas de Pensionib. q. 34. num. 10. Azor. Inst. Moral. p. 1. lib. 5. c. 2. q. 5. Suarez late d. lib. 8. c. 2.

Sunt autem Privilegia, de quibus hic, alia Realia, alia personalia, ut colligitur ex c. Mandata sup. De presumpt. in verbis, non loco tribuimus, sed persona: & ex l. Privilegia 196. D. de R. l. ubi quædam privilegia dicuntur esse causæ, quædam personæ. Quæ divisio bona est, & sufficiens: non obstante, quod omne privilegium principaliter & ultimo referatur ad aliqujus personæ usum & utilitatem; quia & ut leges, ita & privilegia non feruntur nisi propter hominum commoditatem, cum non semper personæ immediate attribuantur, sed & ipsi rei vel causæ. Ut personale sit, quod immediate fertur in personam, ratione sui, eique adhaeret; sive sit persona particularis, sive genus personarum, cujusmodi est S. C. Vellejanum, competens mulieribus intercedentibus ratione sexus; Macedonianum filisfam. mutuum accipientibus, ratione ætatis. Solis enim personis, & quidem singulis concessum,

non ratione communitatis aut corporis mystici, quod constituunt, sed ratione sui, & prout in unoquoque est, ex causa concernente ipsas personas, cum quibus & finitur. Barboza ad l. Quia tale 14. nu. 14. D. Solutio matrim. Reale est quod immediate & directe alicui rei, loco, muneri, vel conditioni distincta à persona, est concessum. Sic privilegium concessum Cisterciensibus ne solvant decimas, reale est, quia loco debetur. Ita & Ecclesiarum immunitas spectat ad privilegium reale: quo etiam spectant privilegia competentia ratione dignitatis, ut Episcopatus, Principatus, Clericatus, aut similis qualitatibus, cujus conditio est perpetua. Quod facit argumentum c. Quoniam 14. sup. De off. deleg. ubi commissio delegati (sub nomine dignitatis, scilicet Abbati vel Episcopo, dicitur Sedi concessa, non etiam persona, ut ad successores transeat. Quod si & proprii nominis fiat mentio, & dignitatis sive rei, videndum, quid precedat; ut si prius nominetur persona, sit privilegium personale; si vero locus, res aut dignitas reale, arg. l. Si communis 27. D. de stipulat. servor. Abbas in c. Mandata 6 nu. 2. sup. De praesumpt. Nam id, quod subjungitur, est loco demonstrationis, quae abundans non nocet. Et hoc, si verba privilegii sint absoluta, & simpliciter directa ad personam, aut ad rem sive dignitatem; quia si aliquid addatur, per quod distrahat verborum significatio, ea mutari poterit: veluti si detur privilegium Petro Episcopo, & successoribus eius, erit reale privilegium, competetque Sedi; è contra si Episcopo alicujus loci detur aliqua facultas, ratione eminentis prudentiae aut scientiae, non reale, licet concedens usus sit nomine dignitatis, sed personale erit beneficium, propter adjuncta Abbas in d. c. Mandata nu. 1. Sic et si verba sonent quidem privilegium reale, materia autem non possit accommodari perpetuitate, interpretanda erunt ut de personali, & è contrario. Abbas in c. Adversus 7. nu. 17. sup. De immunit. Eccles. Azor. d. lib. 5. c. 22. qu. 2. Suarez d. lib. 8. c. 3. nu. 3. C. segg.

Quid si dubium sit juxta verba & qualitates, an reale sit, an personale, quale judicandum? R. Tiraquel. De jure primogen. qu. 40. v. 69. velle, esse reale. Allegat duas Gloss. quarum altera nihil tale dicit, altera contra ipsum

facit. Posset ejus haec ratio dari, quod pro firmitate privilegii sit praesumendum, ex eo quod beneficia sint large interpretanda. Alios vero velle, esse personale, Jason. in l. Si se 13. nu. 12. D. de V. O. ex ratione, quod privilegia sacri iuris atque ita in dubio potius interpretanda esse personalia, quam realia. ut restringatur concessio; reale enim quo durabilis, communitas. Alii has opiniones concordant, ut si verba referantur ad personam, sint personalia, si ad rem realia. Barboza ad d. l. 14. nu. 4. Quae concessio non enervat dubium, cum ponatur in dubium. Dicendum videtur, si privilegium sit odiosum, quia contra jus commune, vel quae cedat in aliorum praesudicium, in dubio esse censendum personale, quia strictè intelligenda odia: si vero sit favorabile, contra ius beneficiorum. judicandum reale, cum deest beneficii Principum esse mansura, quae & largissima admittunt interpretationem, l. penult. D. de test. Princip. Batt. in l. fin. num. 4. D. de test. legata, Alexand. in d. l. Quia tale, Suarez d. 4. §. num. 14. C. segg.

Est & Privilegium aliud Perpetuum, quod adhæret rei de se perpetua, vel sine temporum limitatione conceditur: dictum ita, non potest amitti non possit, sed quod de se duret, quando non revocatur illud Temporale, quod vel personae conceditur, cui tantum competit, secundum jam dicta & cum ea extinguitur, c. Privilegium 7. De R. l. in 6. Vel datur ad certum & definitum tempus, quo lapsa fuerit, l. Quoties C. De precib. Imp. offit. aut sub conditione, cujus eventus cessat, Sic privilegium concessum à Prelato, Donec decesserit, morte eius revocatum censetur, quod voluntas eius ultra se non extendat, Idem est in clausula, V. que ad beneplacitum meum, nam si haec virtute includit conditionem, ut pendat à voluntate concedentis, quo mortuo ut voluntas non est, ita & cessat dependentia atque ita & privilegium. Aliter se res habet si concedatur ad beneplacitum Sedis, quia cum Sedes sit perpetua, dicendum & perpetuum privilegium, duraturumque donec revocetur. c. Si gratiosè De rescriptis in 6. Plaza Suarez d. lib. 8. c. 5.

Acquiruntur Privilegia ex concessione eius, qui potest legem ferre. Nam cum fiat lo-

ges private, non possunt concedi nisi per eum, qui potest legem universalem condere; sive rigore sumatur pro concessione speciali contra legem universalem, quam nemo concedit nisi auctor legis, qui potest dispensare in sua lege, & ab ea exceptionem facere per privilegii concessionem; sive latius pro gratia & beneficio ultra jus, nam & hoc est eius, qui est supra jus, & ad quem spectat limites in jure ponere, & præter illud operari. Ita Suarez ubi sup. c. 8. num. 2. Hinc certum est, summum Pont. posse privilegia concedere, quia leges ponit, & est supra omne jus; & hoc in terris Ecclesiarum. In terris laicorum est summi Principis ea concedere in honoribus, immunitatibus; rebus ac potestatibus temporalibus, cujus in illis tantum est facultas condendi leges, non etiam Pontificis, saltem directe; nam indirecte, quatenus usus juris spiritualis exigit, videtur posse, secundum ea; quæ dicta sunt supra De consuet. nu. 19. scilicet Pontificiam potestatem spirituales indirecte etiam extendi ad temporalia. Est & ea potestas Episcopis, aliisque Prælatibus Ecclesiarum proportionata suis legibus & statutis, super quibus dispensatio nis libera, non etiam super jure communi & Pontificio seu lato à suo superiore, nisi quatenus jure seu consuetudine illis concessum; non concessum autem, ut contra jus commune privilegia concedant. Suarez d. c. 8. nu. 9.

Quæritur, An & consuetudine possit adquiri privilegium, veluti exemptionis, aut simile? R. Rationem dubitandi sumi ex eo, quod nemo possit propria sua auctoritate se eximere à lege eiusve obligatione; hoc autem fieret per consuetudinem istam. Privilegium enim est privata lex vel exceptio contra legem, & jus aliquid supra legem, quod non ponit nisi auctor legis. Communis tamen opinio attribuit istam vim consuetudini; & probatur per c. Novit. 14. sup. De judic. in verbis, Nisi forte juxta communem per speciale privilegium vel contrariam consuetudinem aliquid sit detrahendum. Ubi Pont. æquiparat consuetudinem contrariam speciali privilegio, ut quod huic adest etiam illi sit dicendum adesse, Gl. ibi V. consuetudinem. Probatur ratione. Consuetudo potest derogare legi, imo & abrogare eam in totum, uti dictum sup. De consuet. nu. 8. ut

multo magis in parte possit e ipsa valere, & dare licentiam agendi contra jus. Ubi aliqui requirunt scientiam Principis, verum ut ista non est materia ad introducendam consuetudinem legi contrariam, ut traditum supra d. Tit. De consuet. nu. 5, ita nec ad inducendum privilegium. Quod ita in communitate procedit, quæ legis actionis saltem passivæ capax, atque ita legi derogat; non etiam in privata persona, quæ tamen si non propria consuetudine, saltem ea, quæ cum præscriptione concurrat, & hujusmodi privilegia acquirere poterit, postquam etiam alia graviora hac via adquiruntur præscriptione à privatis. Cujus ordinis est jurisdictio, quam & præscriptione adquiri sive privata consuetudine patet ex c. Duc simul sup. De off. de leg. c. Cum contingat sup. De foro compet. ubi Gl. & Abbas. De jure exigendi tributa, pedagia; patet ex c. Super quibusdam 26. §. præterea. ubi Gl. V. non extat mem. inf. De V. S. Vid. Suarez lib. 8. De LL. c. 7. num. 4. & seqq.

Subjctum, cui conceditur privilegium, est persona vel res alicui subdita, ut patet ex divisione superiore. Sic Ecclesie sunt concessa sua privilegia, uti & Monasteriis, piisque locis; veluti exemptio ab ordinaria jurisdictione, de qua in c. Cum olim 14. Cum Capella 16. & c. 17. h. t. à decimarum solutione, de qua dictum sup. De decimis, & fit mentio in c. Si de terra 6. c. Accidentibus 15. & c. Quia circa 22. h. t. Concessio pallii, quæ competit quatuor Patriarchalibus Sedibus, & delatio vexilla Crucis, c. Antiqua 23. h. t. Licentia sepeliendi suos confratres tempore interdicti, c. V. privilegia 24. h. t.

Oportet autem privilegium tale sit, quod participet conditionem justitiæ & honestatis. Quo modo respectu privilegii talis sit materia, quæ ab ipso honeste & sine aliorum injuria fieri vel omitti possit, saltem suspensio privilegio: respectu autem eorum à quibus servandum, ut vel nullum vel moderatum gravamen contineat. Hinc contra publicam utilitatem privilegia etiam Principum non conceduntur, l. subimus 10. C. De sacros. Eccles. nec contra se ea concedit Pont. quatenus minuunt eius dignitatem; neque enim eam potest dividere aut immiscuere: uti nec ulla, quæ sunt Ecclesiasticæ gubernationi contraria,

traria, quia foret abusus suæ potestatis & prodigalitas quædam, quæ in Pont. non præsumitur. Hinc non creditur Pont. concessisse aliquibus Principibus, ne sine eorum approbatione rescripta sua esset. Atum habeant, quale privilegium sibi vindicant Principes Belgarum, & est apud eos in viridi observantia. Contra commodum tamen suum non raro dant privilegia Pontifices, diminuendo suos redditus, quos consequerentur, nisi privilegium testandi aliquibus permitterent, non solvendi annatas, aut simile quid. Suarez d. lib. 3. c. 8. nu. 8.

12 Effectus Privilegiorum est, ut secundum formam eorum procedatur, etiam cum derogatione juris, aliter forent inutilia, licet illius derogationis non contineant mentionem, *c. In his 30. h. 1.* ubi privilegium concessum Minoribus & Prædicatoribus, ut ubique cum Altari viatico celebrare possint, declaratur esse intelligendum sine licentia Prælatorum, licet hoc non sit formaliter in eo expressum. Facienda enim interpretatio, ut res potius valeat, quam pereat, & privilegium non sit illusorium, *c. Inter 6. §. ceterum, ubi Gl. sup. De fide instrum.* Si tamen jus sit qualificatum per specialem clausulam resistentem privilegii, illique derogantem necesse est, ut in forma privilegii fiat mentio istius juris vel in specie, vel sub clausula generali sufficiente ad ei derogandum, *veluti Non obstante*: alias privilegium non prævalebit illi juri, eritque inutile. Gard. in *Clem. qu. 3. De censib.* Ratio reddi potest, quod plus necessarium sit, uti firmiori modo ad derogandum legi firmitus stabilitæ, communi modo latæ, quia alias præsumeretur privilegium per importunitatem aut inadvertentiam esse à Principe indultum, quæ non potest præsumi per subiectam derogationem. Uti nec præsumitur contra simplex jus non habens clausulam derogatoriam per importunitatem aut inadvertentiam extortum, etiam si illi deroget, quod est ordinarium, quæ de re vide Felin. in *c. Nonnulli num. 19. §. seqq. sup. De rescript.* & Suarez *c. 14. num. 6. §. 1299.*

13 Prodest autem privilegium solis, sive personæ sive loco, expressis, vel ex vi vocis aut actionis seu materiæ vel aliqua juris dispositione comprehensis. Valent enim privilegia

tantum, quantum sonant, & non amplius, ut quoad res, sive quoad personas; cum illi non concedantur, ad quos dirigitur intentio concedentis, ex cuius voluntate prædicta concessio & extensio privilegii, quæ contra ejus mentem non debet extendi ultra verba expressa, hanc enim privilegia stricte juris. Ita fere Suarez *c. 14. nu. 2. §. 4.* Hinc exemptus respectu tantum non est exemptus respectu alterius, ut respondit Pont. in *c. Cum Capella 16. h. 114.* Privilegium enim istud tantum loco datum, ut sit rector Canonico competens eo in loco tantum, respectu respectu, non etiam alterius: ut quoad alium subsit Ordinario, ejusque animadversioni correctioni subiaceat. Nec exemptus Monasterio concessa Capellam exemptam facit, nisi sit à Monasterio, *c. Ex ore 17. h. 1.* nisi privilegium tale sit datum Monasterio, Ecclesieque, ut quæ jure illi subiectis. *c. Quoniam 21. h. 1.* Sed exempti, ut non nisi sub certo iudice respondeantur ratione delicti, contractus, etc. non gaudent eo privilegio in loco non exempto, *c. 1. in princ. eod. in 6.* Si datum Monasterio privilegium exemptionis à jurisdictione Ordinarii non obtinet, si ad Prioratus Ordinarii delictos mittantur, *d. c. 1. in fine.* It. in d. c. 1. si quis celebrare divina, januis clausis non eo celebrandum, ut alios admittere valeat, exceptis familiaribus, si Conventui sit datum privilegium: nam si singulari personæ privilegium tale competat, aut etiam antea in tempore divina, ejus etiam familia admittatur, *c. Licet 11. eod. in 6.* Et Episcopis, quibus concessum cum altari viatico celebrare, in eo privilegio permittitur, ut non violenter interdiciantur, *c. fin. eod. in 6.* Denique concessum privilegium, ut interdici tempore contrarium suos aliqui sepellant, non accipiendum de quibusvis confratribus, sed de iis tantum, quibus sua obtulerunt Monasterio, mutato habitu aut etiam de iis, qui oblatiis bonis in locum remanent, retento eorum usufructu pro parte non de quibuslibet aliis, qui parum quilibet tulerunt, *d. c. 1. privilegia 24. h. 1.* ne Ecclesiastica disciplina dilabatur & vilescat. Tales tamen confratres, donec in domibus suis morantur, non sunt immunes à juribus Capitularibus, *c. Quidam 32. h. 1.*

14 Strictè itaque accipiendum privilegium & interpretandum, ut ne quidem ex rationis identitate extendi possit ad alia loca vel personas, Sane 9. h. t. quæ de re inf. eod. nu. 22. nec proficit quidquam ad extensionem correlativorum, si aliud non pateat, vel ex materia, vel verbis, vel alia juris dispositione. Ratio est, quod tale privilegium simpliciter sit personale, & relatio vel connexio ad aliam personam non faciat identitatem, ut cessare debeat communicatio, etiam ex ratione correlativorum.

15 Unde pendet resolutio questionis, An marito concessum privilegium censeri debeat communicatum cum uxore? R. Personale privilegium mariti non competere uxori, siue marito vivo, siue eo mortuo, regulariter obtinere tradit Jason in l. Non tantum nu. 4. D. de re judic. & probatur per text. in l. Princeps. D. de regib. ubi Princeps quidem dicitur solutus legibus, non etiam ipsa Augusta: & per text. in l. 5. §. immunitati D. de jure immunit. ubi privilegium naviculariorum patri naviculario datum non competit liberis, quamvis censeantur una cum parte persona; uti & uxor cum marito; ex eo, quod persona cohereat. Quæ tamen ita accipienda, nisi dispositio juris aliter habeat, ut in materia nobilitatis, cujus privilegium ejus nomine competens marito prodest & uxori, etiam post mortem mariti, per text. clarum in l. f. n. C. de incolis lib. 10. nisi postea minoris ordinis virum sit sortita. Idem dicendum de liberis, ut sola habitudo relationis non sufficiat ad hoc, ut privilegio patri concessio fruatur: quod quia personale non creditur personam, nec transit ad hæredes, nisi aliunde ex vi alterius juris fiat communicatio vel transmissio; uti contingit in beneficio, quod habet, ne ultra id quod facere potest condemnatur uxor, de quo in l. Maritum 12. D. Solutio matris. Quod alia l. x. etiam filiis ejus attribuit, l. Etiam 18. D. eod. Vid. Barbosa ad d. l. Quia tale 14. nu. 22. & segg. D. Solutio matris. Suarez d. lib. 8. De LL. c. 11. nu. 1. & 2.

16 Est & questio, An Clerici conjugati uxor gaudeat eius privilegiis? R. De privilegio Canonis & fori dictum supra, tit. De Clericis conjug. in fine, eam privilegio isto non gaudere, cum tale privilegium sit indultum propter dignitatem & munus Clerici, quod ut per

nullum jus communicatur uxori, ita nec privilegium. Imo sunt textus potius ejusmodi privilegia restringentes in tali Clerico propter matrimonium, c. unico De Cler. conjug. in 6. ad quod se refert Trid. Sess. 23. c. 6. De reform. Detrahitur enim per matrimonium divino obsequio, cujus nomine privilegium istud datum. Quantum ad locorum immunitatem nec eam communicari uxori quoad ejus bona verius est, cum hæc immunitas sit specialiter personæ concessa ratione Clericatus, qui non est in uxore. Nisi ratione matrimonii bona sint communia & quasi indivisa; tunc enim usus privilegii ex parte mariti est connexus cum uxore, nec potest ab ea separari. Alias non posset ipse maritus uti suo privilegio; quo modo videtur accipiendus textus in l. 2. C. De Episc. & Cler. Vid. Suarez d. c. 11. nu. 3. Sanchez 7. De matrim. Disp. 47.

17 Itaque illi soli privilegium comperit, qui in concessione est expressus; si aliter per superiorum non extendatur, qui potest privilegium uni concessum & alteri attribuire, per verba, Ad instar, Ad exemplum, talium scilicet privilegiorum, quibus illi gaudent. Exemplum est in c. 2. h. t. in 6. & l. penult. C. de advoc. divers. judicior. Quo casu idem privilegium, quod primo datum est, comperit secundo; censetur eam datum ad imitationem prioris, ut omnia eidem competere dicenda sunt, quæ priori concessa, in eadem extensione & restrictione. Quo facit, quod tradit Navar. de Jubileo Notab. 26. nu. 2. ex Baldo in l. Omnia 35. C. de Episc. & Cler. privilegia concessa uni Universitati, ad instar privilegiorum alterius, perinde valere ac illius privilegia, qua de re plura Mandos, in Tract. de privilegiis ad instar qu. 4.

18 Quid si prius privilegium siue exemplar postea augeatur, an ea res concernet posterius? R. Veriorem esse sententiam negantium, ex eo, quod verba, Ad instar, Ad exemplum, & similia denotent respectum imitantis aliud, quatenus jam existit, seu jam factum est, non etiam quatenus futurum. Uti & concedens taliter privilegium non aliter concedit, quam quatenus jam concessum, aut quatenus jam se habet id, ad quod sit relatio, arg. l. In testamento 17. D. de condit. & demonst. nisi tamen exemplum etiam ad futura se referat, secundum

Gggg cundum

secundum textum in d. l. Omnia C. de Episc. & Cler. Abbas in c. fin. n. 35. sup. Ne Cler. vel Monachi &c. Uti & e contra si exemplatū augetur novis privilegiis, non ideo gauderet & exemplaris iisdem, cum exemplatum non sit causa sui exemplaris, nec novum privilegium detur per respectum ad exemplar, cum hæc duo sint separata, & in privilegiis non habeat locum extensio per æquiparationem: ut novum privilegium non possit redundare in exemplar, ad quod licet exemplatum referatur, non tamen vicissim. E contra si privilegium exemplaris abrogetur, revocetur, restringatur, non causabit ea res diminutionem exemplati, quod in re ipsa est destructum à suo exemplari; à quo etsi dependeat quoad productionem sui, non tamen quoad conservationem, ut recte ait Navar. d. No. tab. 26. nu. 3. Abbas d. n. 5. Late hac de re Suarez c. 15. nu. 3. 4. 5.

19 Privilegium igitur non extendendum ultra personam & causam sive rem, cui & super qua concessum, ut exemplis & ex textibus juris est ostensum; nam ex speciali ratione indulta non sunt producenda ad consequentias, l. Quod vero D. de legib. cum sortiantur strictam interpretationem. c. Porro 7. & c. Sane 9. h. 1. ut quam minimum obviant juri communi, cujus ordinem non præsumitur voluisse invertere Pontifex.

20 Rectè tamen quis dubitaverit, An hoc universaliter procedat? R. Dubitandi rationem sumi ex variis locis, quæ volunt, privilegia esse late interpretanda tamquam beneficia, quorum plenissima facienda interpretatio, c. Quia circa 12. h. 1. & c. Olim inf. De V. S. ubi Gl. Utendum hac in re distinctione & dicendum Primum, Privilegium derogans juri communi regulariter odiosum reputari in ordine ad interpretationem, atque ita restringendum potius quam extendendum, juxta d. c. 7. & 9. & c. Olim De R. I. in 6. Derogatio enim juris communis est odiosa per se, ideoque vitanda, aut si vitari omnino nequeat, quia privilegium fieret inutile, erit restringendum, secundum communem opinionem, c. Cum dilectus & ibi Gl. sup. De consuet. Bart. ad l. fin. n. 3. D. de consuet. Princ. Navar in Summa c. 12. nu. 79. Sanchez de Matrim. lib 8 Disp. 1. nu. 1. & 4. qui alios refert. Secundò, Privilegium, quod

est purum beneficium, esse favorabile in ordine ad interpretationem, & proinde late interpretandum, quantum permittit recta ratio. Probatur d. c. 22. & d. c. Olim, item c. Beneficium De consuet. Princ. ex quibus colligitur, Beneficium Principum esse late interpretanda, cum ad ipsum congruat eorum liberalitati, & tenet per ejusmodi interpretationem laudatam. Quæ facit communis regula, favores esse ampliandos, l. Hoc modo 64. D. de condit. & demum ubi q; respectu eorum, quibus conceduntur. Quod non tantum procedit in supremis vel augustis Principibus, verum & alius, qui largiuntur beneficia, secundum d. c. 22. Nam & in iudicio licet cum ratio, quod scilicet concedi non debent nisi sua explicite, ut in dubio contra non inferenda interpretatio, c. Contra sumus Dal. in 6. Vid. Suarez. c. 27. nu. 3. & seqq.

Volunt & privilegium concessum contra jus commune, motu tamen proprio ampliandum esse, quod censetur simpliciter favorabile, c. Si motu 23. De præben. in 6. Ratio est, quod motus proprius faciat cessare proprium beneficium ipsius concedentis, & ex officio fieri, ut extensio favorem & honorem eius procedat. Nisi tamen tendat in præjudicium tertii quia tunc odiosum foret, nec extendendum, sed restringendum, cum non mens Principis alteri jus suum auferre. Suarez d. c. 27. nu. 8. & 9.

Cæterum in ampliatione & restrictione privilegii servanda verborum proprietates, extra illam non est trahendum privilegium. Sunt enim verba privilegii verba juris, quæ proprio sensu & secundum jus ipsum interpretanda; alias nihil certum esset, si ad improprias significationes extendere liceret. Proprietas ista sumenda ex usitata significatione, seu in communi, secundum suam materiam. Si privilegium concessum ascendendi ad majores Ordines non accipit rectam interpretationem de æqualibus, quia est contra verbi proprietatem, l. Licet sup. De translat. Episc. Nec licentia transeundi ad strictiorem Ordinem continet æqualem, c. Licet 18. sup. de Regularib. Nec facultas providendi alicui ad primam vacantiam per mortem trahitur ad vacantem per nuntiationem vel cessionem, quia in re ipsa illa sunt distincta, ut respondit Pont. in c. sup.

ceptum 6. de rescript. in 6. Et hoc ita nisi alia interpretatio sit necessaria, ut privilegium operetur aliquid ultra jus commune; quod sine privilegio non liceret, quia alias esset inutile: aut nisi vel ratio iustitiae vel aliunde voluntas concedentis rationabiliter faciat praesumi aliam interpretationem. Dependet enim à voluntate Principis privilegium, & secundum eam verba sunt accipienda, quatenus fert iustitia; quia non censetur concedere, quod sine injuria alterius fieri non potest. Quod procedit, etiam si ex certa scientia privilegium concesserit, quia non censetur habere scientiam nocentem; ut cesset voluntas, nisi aliud expellum sit. Deficit & voluntas in privilegio, quod derogat particulari statuto aut consuetudini, argum. c. 1. De constitution. in 6. ubi per constitutionem subsequentem generalem non censetur Pont. consuetudines aut statuta particularium locorum revocare, idque ideo, quod ea ignoret: quæ ratio etiam in privilegio concessio obtinet, nisi aliud exprimat. Plura Suarez d. lib. 8. De LL. c. 28. num. 2. & seqq.

22 Q. An similitudo rationis faciat extendi privilegium ad alia loca aut personas? R. Ira posse videri per text. in c. Cum dilecta sup. De confirmat. utili vel inuti. vel verbis eiusdem auctoritatis similitudine provocati. Ex quo textu multi colligunt, legem exorbitantem seu excipientem ealium singularem à jure communi extendi ad alios propter similitudinem Abbas & Felin. in c. Quoniam sup. Ut lite non contest. & communiter admittunt extensionem legis exorbitantis in causa pia Barbosa in l. Si constante 25. num. 73. & 74. D. Solutio matrim. ut etiam in privilegiis istud procedere sit dicendum. Contraria tamen sententia verior est, scilicet ad extensionem nihil facere similitudinem rationis; & pro ea facit text. in c. Sane 9. h. t. & Clem. unica De censib. Facit & ratio quod efficacia privilegii non sit posita omnino in ratione, sed in voluntate concedentis. Ut nihil facere possit, quod in simili causa aut persona eadem ratio versetur, si voluntas ad illam non extendatur. Quo modo passim jura mandant tenorem privilegii observari, c. Porro 7. h. t. etiam si sit pia causa: nam alias privilegium concessum uni Religioni, posset extendi ad aliam æqualem aut arctiorem ex sola ta-

tionis puritate, quod non admittendum; & est contra c. Privilegium D. R. l. in 6. Et hoc, quando extensio excedit propriam verborum significationem: aliud, si significatio suadeat, cum diversum sit, derivatè privilegium ab uno ad aliud ex similitudine rationis, quod non licet; aliud vero ita interpretari, ut plura comprehendat, quam in verborum superficie apparet. Exemplum est in c. pen. eod. in 6. neque enim talis extensio est per similitudinem sed per virtuales continentiam verborum, juxta rationabilem eorum interpretationem & ita accipiendus Barbosa in d. l. Si constante: num. 73. Nihil obstat d. c. Cum dilecta; quia extensio ibi fit per ipsum Pont. ut sic procedat ex eius voluntate, non tam declarando, quam constituendo Suarez d. c. 28. num. 11. & seqq.

Tenor itaque & forma privilegii observanda, eaque inspicienda, d. c. Porro 7. & c. 8. h. t. neque facile inducendum, nisi ex verbis pateat: quo modo in c. Recepius 8. h. t. responsum, non probari exemptionem à jurisdictione Ordinarii per solutionem census Romano Pont. ut nec per hoc, quod Papa aliquem receperit in suam protectionem, c. Ex parte 18. h. t. Quæ res hoc tantum videtur operatura, quod in protectionem à Pont. Rom. susceptis debeat major honor, argum. c. Per tuas 7. sup. De majorit. & obed.

23 Quid si verba sint ambigua? R. Principaliter querendum esse, quæ sit intentio concedentis ex conjecturis; ea enim potissimum consideranda, eique verba serviunt, c. 6. & c. In his 15. inf. De V. S. atque inde pendet tota privilegii vis. Ubi in primis spectanda supplicatio, cui se Princeps solet conformare, c. Inter 6. §. ceterum sup. De fide instrum. in verbis, quamvis ex forma petitionis quæ in ipso privilegio declaratur, confirmatorium videretur. Indulti etiam initium sive premium attendendum, quia solet fere continere causam, cui subsequencia accommodantur, arg. l. fin. D. de heredib. instit. Solent & verba materie subjectæ accommodari, quæ ideo spectanda, an ambitiosa, an periculosa causa litium, quæ ex eo possent oriri. Attendendæ & circumstantiæ causarum, personarum. quæ & ipsæ faciunt ad verborum significationem &

proinde mentem Principis significandam. Venit & unum privilegium per aliud interpretandum, arg. l. pen. in pr. D. de alim. legat. Jason. in l. Tristicum 94. nu. 6. D. de V. O. Quod si adhuc res sit dubia, nec definiti possit, consulendus est Princeps; ejus enim est interpretari, cuius est concedere, Hostien. in Summa hic num. 9. Si tamen periculum sit in mora probabile est, uti licere prudenti arbitrio. Suarez d. c. 28. in fine.

24 Hæc de Privilegiorum effectu & interpretatione: quorum usus, si certo loco tantum sit concessum privilegium, ibi tantum erit, cum in uno loco privilegiatus uti privilegio suo alio in loco nequeat, ut dictum supra per cap. Cum Capella 16. h. t. cum causa limitata limitatum producat effectum. Ab inferiori quoque concessi non erit usus nisi in concedentis territorio, quia extra illud cessat ejus jurisdictio. Et hoc, quatenus concernit speciale jus territorii; neque enim potest privilegium unius Episcopi derogare præcepto vel jurisdictioni alterius. Facit, quod talis privilegiatus, dum versatur in alieno territorio, non gerit se ut incola domicilii sui, sed ejus territorii, in quo existit, ejusque legibus est subiectus. Sic habens privilegium velicendi exitis pecorum in Hispania, non utetur eo in Gallia aut Belgio. Quod si privilegium tale sit, quo alieno territorio uti licet, quia actus sit indifferens, neque communi neque speciali jure loci prohibitus, licitum est eo alibi uti, quia nec per locum istum constringitur non uti, nec per locum suum, cuius existens in alieno territorio legibus non tenetur. Quod si actus sit prohibitus jure communi, non etiam statuto particulari loci, dispensatus legitime à suo Episcopo, etiam alibi eo utetur, quia nec prohibetur per jus commune, propter dispensationem, nec per speciale, quod nullum est. Sic absolutus à censura ubique ministrat. & impeditus ad petendum debitum ex causa voti, aut alia, si tollatur impedimentum per Episcopum suum, etiam alibi copula utetur. Hæc fere summa est eorum, quæ tradit Suarez 8. De LL. c. 26. num. 7. & seqq. Pontificio privilegio absolute concessi ubique licite quis utitur, propter universalem ejus auctoritatem. Quod & dicendum de eo quod ab Imo. indultum, saltem olim, quando universalis ejus erat jurisdictio, non hodie,

propter demissionem Imperium.

Usus privilegiorum liber permissio in quibus concessa, nec impediendus, nec privilegia violanda, non tantum directe, sed nec indirecte. Violatæ debite puniri vel Pont. in c. Quanto 26. h. t. dummodo tantum se taliter componant in habitu, tonsura, & ceteris ut ea mereantur, in iisque sint defendendi. Unde Clericos citra habitum & tonsuram inter laicos vagantes ac delinquentes non defendendi privilegio voti responsum est in cap. in parte 27. h. t.

Quæritur autem, An privilegio in sua via & usus commodus privilegiato, sine eo dignitas? R. Privilegia regulariter non conceduntur, ut effectum suum conferant privilegio, nec notitiam aut acceptationem, saltem per procuratorem aut epistolam; cum nec mens concedentis regulariter talis sit, nec verba hæc indicent, nec mortaliter expediat, ut non sit admittendum. Ut recte Bart. in l. Beneficium num. 4. D. de constitut. Prins. velit effectum eorum obtinere ab eo tempore, non etiam tempore concessionis, citans in eam sententiam C. De Consulib. lib. 12. Facit pro ea parte etiam §. Ex parte, ubi Gl. De concess. præb. in 6. l. in eodem argum. c. Si tibi absenti De præb. in 6. ubi absenti collato beneficio, jus in illud acquiritur, donec collationem notam habuerit, tem absentis facta manumissio non ante libertatem, quam servus sciens accepit. l. Qui absenti 38. D. de acquir. possess. & de re vendita, etiam si eam penes se habeat, nec in illa donatam esse, non fit ejus dominus, l. Absenti D. donat. Ut idem dicendum sit de privilegio, quod est quoddam donatio. Sic & legitimum prolium, quæ est quoddam beneficium, non alias effectum habet, nisi liberi eam ratum habuerint. Novel. Quib. modis nascitur affric. par. 1. Illud tamen Ratio adæquata esse videtur, quæ ad effectum privilegii non est sufficiens, ad ratum concessio, sed debet accedere passiva adæquatio per eum, cui conceditur, cum beneficium non fiat invito, nec in eio, d. lib. Absenti. c. l. Invito 69. D. de R. I. & voluntas non tenetur in cognitum.

Dixi, regulariter; quia non deest Principi potestas, quin continuo possit velle, ut privilegium operetur suum effectum, etiam ante

habitam noticiam, quia res ea pendet à Principis voluntate, quæ non tantum operatur in privilegio per modum constitutionis indulto, ad quod per sufficientem promulgationem jus quæritur, verum etiam per reſcriptum. Ratio est, quod in hoc non fit magis necessaria notitia ad acquisitionem, quam in illa; ut si in illa id velle possit statuere Princeps, etiam in hoc possit, cum non desit illi potestas ad conferendum continuo motu proprio. Sufficit enim ex natura rei voluntas formalis & virtualis acceptandi quod sibi commo dum. Nec facit, quod ad effectum promissionum humanarum, ut inducatur obligatio, regulariter requiratur acceptatio, nam potest & ante eam obligatio poni virtute legis humanæ Covarr. 1. Var. Resol. c. 14. nu. 16. Tit. De privileg. pia causa c. 116. Voluntatem autem aliqui, etiam si Princeps non contulerit privilegium cum tali voluntate, operari tamen in absente eum effectum, ut revocari non possit ante noticiam. Movetur d. c. Si tibi absenti de prob. in 6. Verum istud Cap. loquitur de eo, qui confert beneficium absenti, non tam libere & suum, quam de necessitate officii, qui proinde non revocat, quia officio suo functus: ut secus sit in privilegiis, quæ per merum beneficium conferuntur, ut recte traditur à Covar. 3. Var. c. 16. num. 1. Menoch. 2. Arch. casu 185. nu. 46. & 47. & latissime Suarez d. l. 8. c. 25. per tot.

27 Quæstio item est, An privilegiatus utatur suo privilegio contra privilegiatum? R. Aequiparationem privilegiorum propter similitudinem aut æqualitatem non obſtare, quo minus privilegiatus eo utatur contra pariter privilegiatum; qui & id servate teneatur, si ve, ut ait Covar. ad 6. Possessor p. 2. §. 2. num. 4: qui practice privilegio uti vult contra alium non impeditur, l. fin. D. Ex quibus causis majores &c. ubi absens Reip. causa; contra pariter absentem Reip. causa, si læsus sit restituitur: agit enim unus de damno vitando, alter de lucro captando, ut merito ille potior sit, & utatur suo privilegio contra alterum. Sic & duorum nobilium quibus est privilegium, ne propter debita in carcerem tradantur, aliter contra alterum privilegio suo utatur. Sic & Ecclesia, quæ gaudet privilegio non solvendi decimas, eodem utatur contra aliam Eccle-

siam, cui est idem privilegium. Similiter Ecclesia non præscribit contra Ecclesiam nisi spatio 40 annorum; & privilegium Canonis est Clerico respectu alterius Clerici æque privilegiati. Ratio est, quod illa similitudo in privilegiis sic valde per accidens ad usum privilegii, & ideo unum alterum non impedit: aut consideratur hac in parte lætio unius, & adquisitio alterius Ita Suarez d. lib. 2. c. 23. n. 3. Quod si privilegiati concurrant eum privilegiatis, tunc privilegiatus non gaudet suo privilegio, quorum alterum alteri resistit, ut usus contra alterum Exemplum est in lib. Verum 11. §. fin. D. de minorib. ubi filiusfam. si mutuū à minore acceperit, non utetur S. C. Macedoniani beneficio quod magis tatis ætatis habeatur ratio, quæ S. C. Sic mulier apud minorē interveniens nō utetur suo privilegio S. C. Velleiani; si debitor pro quo intervenit, non sit solvendo, l. Si apud minorem 12. D. de minorib. Est & Exemplum in Nov. De sanctiss. Episc. 123. §. si quis sub conditione 37. ubi Monasterium, quod ingreditur gravatus, non relicti liberis, excludit quidem sustitutum, non tamen substitutum aliam piam causam, contra quam non utitur suo privilegio. Cov. ad c. Peccatum p. 2. §. 2. num. 4. Suarez d. c. 23. num. 5.

28 Quæritur etiam possit. An cogatur aliquis uti suo privilegio? Respondendum. Videri non cogi per c. 6. h. 1. ubi potest quis negligere privilegium, eoque per non usum privati, ut dicetur inferius eod. nu. 37. ex ratione, quod sit inductum in favorem, cui potest quilibet renuntiare, l. pen. Cod. De pactis. Quæ opinio vera est, quatenus secundum regulam juris privilegium ipsum tantum concernit, uti id de quo in d. c. 6. & simile. Nam si specialiter ejus nomine non sit inductum, sed ordinis, servare cogitur; quale est privilegium fori & Canonis Clericis concessum, cui ideo non renuntiant. De priori actum sup. De foro comper. n. 20. & seqq. de altero agatur inf. De sen. ex com. num. 41.

29 Dicta de privilegiis observandis, eatenus vera sunt; quatenus integra & salva, non etiam si amissa sint. Amitti ea contingit variis modis, vel totaliter vel partialiter. Totaliter amittitur Primo, extincta persona, cui concessum, quam sequitur, ut ea extincta, cesserit.

Gggg 3

perlo-

persona cui inhæret, *c. Privilegium 7. De R. I. in 6. l. privilegia D. eod.* ut ad heredem non pertineat, nam secundum regulam juris, in omnibus causis id servatur, ut ibi personæ conditio locū facit beneficio, ibi deficiente ea beneficium quoque deficiat, *l. In omnibus D. d. eis.* Tale est privilegium competentæ, quod habet pater, patronus, socius, donator, maritus *l. Sunt qui 16. Patronus l. Item miles D. de re. judic. l. Maritum 12. cum l. seq. D. Solutio matrim. Dignitati item aut muneris si adnexum sit privilegium & defungatur dignitate Prælati, illo exiit, quia dignitati adhæret, & cū ea ambulat.*

30 Q. An & per mortem concedentis? R. Semel rite acquisitum non cessare aut admitti morte concedentis, per se, ex regula Juris, quod gratia semel obtenta non cesset per mortem concedentis, *c. Si super gratia De off. deleg. in 6. c. Si cui nulla 36. De præb. in 6.* est autem privilegium speciei gratiæ, & ad donationem spectat, quæ non finitur morte donantis. Quam sententiam aliqui limitant, ut tantum procedat in privilegio favorabili, non etiam in odioso, propter alterius præjudicium male, cum jura absolute loquantur de gratia, nec distinguant, an alteri præjudicet privilegium nec ne. Et deinde etiam privilegium derogans juri communi, aut alterius, est vera absoluta gratia respectu eius, cui concessum, Limitant & aliter istam sententiam, ut scilicet procedat tantū, si res non sit integra, id est, si privilegio uti ceperit, quasi res integra expiraret morte concedentis. Pro quibus facit text. in *c. Licet, cap. Relatum c. cap. Gratium sup. D. off. deleg.* Verum nihil ad rem ista limitatio cum gratia non expiret integra secundum ea, quæ dicta sup. de rescript. in fine; quia gratia ut facta est, habet perfectum esse, nec distinctio, res integra sit, nec ne, in ea locum habet. Non obstant jura allegata, quia loquuntur in rescriptis justitiæ, in quibus habet locum ista distinctio, uti dictum sup. de off. deleg. in iis enim hoc specialiter jus requisivit, ad fundandam jurisdictionem: ut non debeat istorum locorum decisio transferri ad gratias, atque ita nec privilegia, quæ gratiam continent. Non etiam obstat *cap. Si cui nulla de præb. in 6.* quia non loquitur de gratia facta, sed facienda, circa personam determinatam, quam concernit, qualis quia non perfecta ante

mortem concedentis, per eam finitur. Quam concernit; nam si concerneret ipse legatum, cesset facta gratia: reus tamen cui detur licentia agendi pro lubito Consistorium, gratia ista, etiam mortuo delegante, te electionem, nihilominus ut perfectio permanet, quia continet tantum farorum potentiam, Vid. late de hac quæst. Suarez d. 8, c. 31.

Secundò, Per temporis lapsum, ad quod privilegium est restrictum, *cap. 4. §. 1. de off. deleg.* Nam ad tempus definitur concessa eo lapsio censetur revocata. Idem tamen est in subiecta conditione, ut si collata de privilegio cesset, quia conditio cessat ante se tempus. Covarr. 1. Par. 4. n. Suarez c. 29. num. 5. Et hoc, si conditio opponatur ad conservationem privilegii; nam si opponatur ad fieri, non pendebit conservatio & conditio, sed tantum productio; productum autem privilegium erit absolutum. Nam Pont. alicui loco pio concedat exemptionem à solvendis decimis, si Episcopus consentiat, hujus consensus ponet privilegium: nec erit, si dissentiat postea. Alter dicitur concessio sit facta, quamdiu consensus Episcopi. Sic Novitius Religionis privilegium det, donec habitum gerit; quo dimisso mittit. Sic & ad usum actum data privilegia illo peracto cessant, propter arbitrium concedentis. Vid. Suarez d. c. 29. n. 8.

Tertiò, Cessante causa finali, quæ est principalis causa privilegii, à qua dependet la fieri & in conservari, ut, ea cessante, privilegio cessare debeat, *cap. Cessante sup. de off. deleg.* uti carens fundamento. Et hoc in privilegio derogante juri communi; siue alterius ad cuius etiam conservationem requiritur causa. Nam continens merum beneficium vel non requirit causam, vel si requiritur, honesta & prudens sit concessio, postea tamen ea facta non requiritur, quod beneficium simpliciter collatum habeatur à personâ, cujus beneficia decet esse mansura. Nam & odium in unica tantum actione consistit, ut in dispensatione super matrimonio, quod sit saluum, etiam si causa postea cesset, ad casum devenerit, à quo inchoata non

quia factum semel legitime non retractatur, c. Factum 74. de R. l. in 6. Tiraq. Tract. Cessante caus. in princ. l. 12. Sanchez de matrim. l. 8. Disp. 30. n. 14. Secus erit, si tractum habeat successivum, cum detur privilegium per modum potestatis successivae operandi, quam facit cessare causa finalis, qua fundatur. Dico, finalis; quia aliud dicendum in causa impulsiva, cujus cessatio idem non operatur, quia non est principalis causa, qua privilegium nitatur. Tiraq. d. Tract. in princ.

33 Oportet autem causam non cessare negativè, hoc est causa quidem privilegii subsistat, usus tamen ejusdem non sit injustus: ut si Monasterio sit concessum privilegium non solvendi decimas, propter inopiam ejus temporis, quod postea factum est dives, & abunde habere coeperit, non ideo cessabit privilegium. Nam licet causa cessaverit, ut hoc statu, idem non concederetur, concessum tamen rectè conservatur citra injustitiam, quia multa prohibentur fieri, quae facta tenent. Quo spectat, quod tradunt auctores, post jus perfectè adquiretum non cessare gratiam aut favorem Principis, etiamsi causa cesset, cum Princeps non permiserit gratiam sub ea conditione, ut tantum duret, durante ista causa, sed simpliciter. Oportet, inquam, non cessare causa negativè, sed contrariè, id est ut usus privilegii ratione mutatae materiae aut circumstantiarum fiat illicitus & injustus, cum privilegium de re illicita sit nullum; ut etiam, si usus ejus sit factus illicitus, debeat dici nullum, cum eadem sit ratio in conservatione; quae est in concessione: ut locum habeat regula, Quod pervenit ad statum, in quo incipere non potest, in eo remanere non potest, l. Vranus 71. §. sed cum duo D. de fideiuss. Velut si remittantur decimae alicujus Ecclesiae, quae dives pro eo tempore erat, postea autem mutatis rebus se alere non possit, si tota illa decimarum parte fraudetur cessabit contrariè, ut & cessare debeat privilegium remissionis tamquam illicitum & alteri grave. Suarez c. 30. num. 6. & 7.

IV. Ex forma concessionis, veluti si dixerit, Ad beneplacitum meum, Quamvis voluero, Donec voluero; quae expirare facit concessionem sola morte concedentis, ad quam limitata est, ut nullo actu novo sit opus, c. Sigrati-

ose De rescript. in 6. Nam requirit ejusmodi conditio dependentiam à vita, qua sublata tollitur & dependentia & voluntas. Aliter se res habet in conditione, Ad beneplacitum sedis, quae indiget novo actu contrario, ut cesset, quia non est ad vitam concedentis immitata, sed sedis beneplacitum, quae per successionem eadem perseverat, & durat conditio, donec revocetur. Suarez c. 32. num. 2. Covarr. 3. Var. c. 15.

V. Per Renuntiationem expressam, id est, voluntariam abdicationem juris sibi concessi. Dico, expressam, per signum scilicet externum; quia ut expressa requiritur concessio in constituendo, & acceptatio, ita & renuntiatione atque acceptatio ejus, cujus interest, quam non ponit interitum propositum, quod non exivit in actum externum, ut nihil operetur. Ubi mandatum absolute datum non potest censeri revocatum, ex eo, quod is, ad quem dirigebatur, noluerit acceptare mandatum, ignaro mandante, c. Licet de procurat. in 6. cum hoc non obstante rectè is acceptet mandatum, & gesta ejus teneant. Ratio hujus est, quod non fiat beneficium invito; invitum autem est renuntians: & quia juri pro se introducto quis renuntiet. Suarez c. 33. nu. 21.

VI. Per renuntiationem tacitam, quae colligitur ex non usu. Quod accipere non de usu negativo, quia scilicet occasio non sit data utendi privilegio; quia talis non usus non opponitur privilegio, ut illud tollere nequeat: sed de privativo, qui est carentia sive omisso actus eo tempore quo fieri poterat; hic enim opponitur privilegio, quia nolle uti, quando potest, est renuntiare. Dico, quando potest; neque enim impotentia, absentia, violentia causant talem non usum, qui nocent, quia remouent voluntatem. Ita Suarez cap. 34. nu. 3. 4. & 5. Ubi communiter volunt decennii tempus sufficere, per l. 1. D. de nudinis; id, ut in iis, quae aliis sunt onerosa, quorum interest non concedi, quibus ideo quaeritur libertas, ut in d. l. 1. Si aliis non sint onerosa, & consistant in mera facultate aliquid agendi, non videntur amitti per non usum, eo quod aliis per non usum nihil adquiratur, ut non videatur acceptationis ejus effectus.

Dein-

Deind. talis non usus per istud tempus non videtur sufficienter indicare consensum renuntiandi, nec invenitur jus aliquod disponens in talibus non usum per decennium inducere amissionem, Vid. Suarez *d. loco num. 15. & seqq.*

36 VII Per contrarium usum seu actionem contrariam ipsi privilegio: ut habens immunitatem à tributorum onere, illa solvat; à decimarum solutione, easdem exactas non renuat, *c. 6. & c. Accedensibus 15. h. t.* Ubi communiter vim ponunt in tacita renuntiatione, quæ ex contrario usu colligitur. Quod verum est quoad illum actum, & fructum pro ea vice privilegii; nam ut privilegium in totum tollatur, non sufficit tacita ista renuntiatione, necessaria est legitima præscriptio contra privilegium, qui debito tempore non utitur privilegio, quod in Ecclesiasticis iuribus est 40. annorum, *d. c. 15.* Ante istud tempus legitime completum ipso privilegio quoad substantiam suam non possunt dici privati, quibus illud competit, quia per solam contraventionem non potest quis dici renuntiare toti privilegio, nisi in eo, quo contravenit, in actu scilicet illo, non etiam futuris. Requiritur autem Primò, ut actus illi sint ipsius privilegii; nam si alio fierent, non possent dici contrarii privilegio, nec illud tollerent. Secundo, ne opponatur actus exemptio- ni concessæ per privilegium, ita ut intelligatur fieri ex obligatione, quam privilegium auferebat, quia alias non esset contrarius privilegio. Hinc qui gerit actum privilegio contrarium, cum protestatione, quod nolit præjudicari juri suo, non efficit usum privilegio contrarium, nec illud amittit, Abbas *& alii in c. Cum accessissent 8. sup. De constitut.* Similiter habens privilegium non jejunandi in Quadragesima, si ex devotione jejuner aliquo die, non officiet suo privilegio. Latè Suarez *c. 35. num. 3. & seqq.*

37 Disputatur, An unus actus contrarius sufficiat? R. Dubitandi ansam dant *d. c. 8.* in cuius fine dicitur, Nisi postea Canonici contravenierint, aliquem in primicerium eligendo; per quæ verba videtur una contraventio sufficere ad destruendum privilegium. Distinguit Abbas in *d. c. 8.* inter privilegium datum personæ singulari & communitati; ut illi competens amittatur per unum actum contrarium, adducit onem, quod in privato quælibet contraventio recta inducat renuntiationem, quia competitur contrarium, huic vero competens non amitti, quam concurrente præscriptio *d. c. 15. h. t.* Dicendum tamen indistinctè non amitti per unum actum contrarium. In qua parte facit *l. Voluntaria. C. De exceptis*, quæ habet voluntarie tunc hæc munera privilegii nihil derogare; quod & expressè sententia ad *d. c. 8. num. 30.* Ratio est, quod contrarius actus non debeat operari ultra illum casum quem cum possit cadere alia præscriptio renuntiationis, illa adsumenda: hæc autem alia cadit, scilicet quod tantum in hoc negotio, de in gratiam talis personæ actum contrarium commiserit. Nihil obstat *d. c. 8. 20.* quod dicitur, de quo ibi, constituit in unico effectu, quæ contenti sit vel collitur, ut per unum contraventionem potuerit amitti, cum in talibus renuntiatione quoad unum actum sit renuntiatione simpliciter. Agi autem de tali actu patet, quia agitur de extingendo privilegio vel potius quia dicitur Pont. debere manere intactam, nisi Canonici, qui extinguerent, consentent; quæ revocatio etiam fit per unum actum. Plura de hac questione Suarez *d. c. 35. num. 11. & seqq.*

VIII. Per Abusum; privilegium contrarium amittere, qui concessa sibi ab utroque testate *can. Vbi 7. Dist. 74. can. Privilegium 9. 3. c. Vt privilegia 24. in pr. h. t.* Abusus significat defectum in ipso usu privilegii in his, quæ illud concernunt, idque percellum, utendo privilegio ultra quæ concessis, *d. can. Vbi 7. & d. can. Privilegium* etiam ex causa privilegii quis accipit occasionem peccandi, *c. Contingit 45. inf. De excom.* vel ejus fini repugnat per peccata res. Sic beneficiatus privilegiatus, alienat beneficium, studium negligens, vel aliter contra finem privilegii peccans, dicitur ab ipso privilegio, quæ de re in *c. 3. sup. de statu Monachorum in c. Ex parte sup. de Cler. conjug. c. unum 6.* ubi Clerici conjugati laice viventes per privilegium clericali quod & habetur in *c. Episcopus 27. h. t. Trid. Sess. 23. c. 6. de reform. c. 36. nu. 4.* Sunt autem hujusmodi

usus culpabiles, ut merito puniantur abuten-
tes non semper tamen in universum & quoad
totalem amissionem, ut patet ex *c. Cum in cum-
diu 7. sup. de elect.* ubi tantum in illo actu quis
amittit privilegium. Non semper etiam ipso
jure amittitur, sed per sententiam susce-
dum, *d. can. Vbi. Suarez d. loco nu. 8.*

IX. Per revocationem ejus, qui concessit;
quæ citra dubium procedit in eo, qui habet
supremam potestatem, ut Papa, Rex.

Dubitatam, An & inferiori sit ista licentia;
R. Ant. Gabrielum *l. 3. Com. Opin. de jure qua-
suo Concl. 7. nu. 9.* id ipsum negare, cum aliis,
quos citat, Cujus opinio omnino quidem pro-
cederet quoad revocandum privilegium à su-
periore concessum, circa quod inferiori nihil
est potestatis; ne utiquam autem circa privi-
legium à se concessum, cum eadem sit potestas
inferiori circa privilegia à se concessa, quæ est
superiori, servata proportione. Nam uti datû
ab hoc pendet ab eius potestate & voluntate,
ita & ab illo datum, ut sicut ille revocat, ita &
hic revocet: posita enim proportionata causæ
paritate, ponendus & similis effectus. Nisi ta-
men privilegium inferiori sit confirmatum à supe-
riori quia tunc quasi factus est confirmantis,
ab eoque pendet voluntate, ut quoad inferiorē
sit irrevocabile. Vid. Suarez *c. 37. nu. 11. & seqq.*

Privilegium ab inferiore concessum valide
& licite sine causa revocat Papa, cum ab illo
dependeat omnis jurisdictio inferiorum, non
etiam alius superior, qui Pontifice est inferior;
nisi causa adsit justa, cum talis superior non
possit inferiorem privare sua ordinaria jurisdic-
tione, si justa causa non suadeat Suarez *d. c. 37. in fine, Sanchez de matrim. lib. 8. Disp. 33. nu. 7.*

Procedat autem hæc revocatio Primo, in
privilegio, quod est concessum subdito, non
etiam quod concessum & acceptatum à non
subdito, ut tradunt plures, quos citat Gabriel,
d. loco concl. 5. nu. 10. Abbas in *c. Novit. num. 23. & seqq. sup. Do judic. Felin. ibid. nu. 8. & 10.*
Suarez *d. c. 37. nu. 2. & seqq.* Ratio est, quod
transi. rit in contractum & jus illi firmiter
quæsitum, quo non potest privari per alieum
Principem, cui non est jus privandi rebus suis
legitime acquisitis sibi non subiectum. Quæ
ratio procedit non raptum in concedente, ve-

rum & in ejus successore, qui eadem persona
est cum prædecessore, nec plus juris habet
quoad jus concessum non subdito. Secundo, in
privilegio gratis concessio, quod manet in
pura ratione privilegii, id est facultatis & licentiz,
præter vel contra jus commune, etiam si causa
nulla subsit revocationi, nihilominus erit vali-
da; ea ratione, quod hoc privilegium non
transfert in Dominium subditi, atque ita semper
pendeat ex voluntate Principis, qui mutare
potest præceptum & semel oblatum revocare,
quia non est firmatum in Dominio subditi, Se-
cus dicendum, si transierit in contractum,
quia pacta & contractus cum subditis Princeps
servare tenetur; ut traditum *D. de legib. Nati-
citur enim hæc obligatio ex naturali justitia,*
cui Princeps subiectus. Potest tamen causa
publica ei concedere licentiam revocandi, quia
publicæ causæ cedit privata. Quo facit, quod
communiter traditur, posse Principem ex publi-
ca causa quem rebus suis privare: quo casu
videtur teneri Princeps recompenfare, cum
non postulet publicum bonum, ut quis gratis
cedat juri suo. In privilegio concessio per mo-
dum donationis idem dicendum, quod dictum
de quæsitio per viam contractus, cum do-
natio sit contractus & faciat transire Domini-
um in donatarium, quod ei sine causa non au-
ferendum per Principem

Revocatio ista vel est expressa, quando fit
in particulari expressis verbis, vel in generali,
scilicet, *Non obstantibus quibuscumque privi-
legiis.* Quæ regulariter sufficit, nisi Privilegia
sint in jure contenta, quæ aliquid specialius
requirunt, aut eo tenore concessa, ut revocari
nequeant; nisi expressa ejus facta mentione,
aut denique sint concessa per modum contra-
ctus; in his enim generalis clausula non suffi-
cit, sed specialis derogatio desideratur, *Gl. in
Auth. Quam provincia C. Vbi de crimin. agio-
port. Felin. in c. Nonnulli De rescript. in 6. Gl. in
Clem. Dudum De sepulc. vel est tacita, quæ ex
circumstantiis colligitur. Idque Primo si
Princeps legem universalem universaliter, ut
sonat, intellectam ferat, per quam abrogabi-
tur privilegium in corpore juris contentum,
non etiam non contentum, cum legislator
non præsumatur scire jus privatum, *c. 1. De
constitut. in 6.* Secundo, Per mandatum parti-
culare,*

Hhh

culare,

culat, cum derogatoria clausula, quia non præsumitur Princeps habere scientiam privilegii, ut ista clausula opus sit. Quo facit text. in *l. pen. De precib. Imp. offeren.* ubi rescriptum contra jus commune elicium non valet, nisi illius mentionem faciat; ut nec rescriptum valeat contra privilegium, non facta eius mentione.

III. Per sententiam latam contra privilegium, quod est in iudicio exhibitum; per quem tamen modum ab eo, qui potest privilegium revocare, non tam censetur revocatum, quam reprobatum, ut quia vel male obtentum vel ex causa amissum: supponit enim sententia defectum in actu vel in iure, de quo agitur, ut si tale factum vel jus pendeat ex privilegio, sententia etiam indirecte cadat in privilegii qualitatem, *c. Suborta sup. de sens. & re iudic.* quam non intumet, sed insufficientem declarat ad jus illud obtinendum.

IV. Per novum privilegium; per quod tamen non videtur prius tolli, nisi eius mentione habita, ut patet *c. Veniens 19. ubi Gl. in V. nullam sup. de præscript.* ex ratione, quod posterius videatur subreptione impetratum à Principe ignorante prius, *arg. c. 1. De consuet. in 6.* Et hoc, sive utrumque sit generale, sive utrumque speciale, sive prius sit speciale, posterius generale, quia nihilo magis speciale auferri potest, *c. Generi 34. De R. I. in 6.* Ita fere *Suar. c. 39. nu. 1. & seqq.*

41 Dubitatur, si generale sit prius, an per speciale subsequens ei derogetur? R. Videri idem dicendum, scilicet nec eo casu valere posterius contra prius, ex eadem ratione subreptionis ex causa ignorantia ipsius concedentis, facit tamen *d. c. Generi* aliter sentiendum esse propterea quod in toto iure generi per speciem derogetur, etiam si in specie subiecta nulla fiat mentio prioris: censetur enim Princeps concedendo generalem favorem, non auferre sibi facultatem alicui specialem gratiam largiendi; & ita responsum est in *c. Dudum 14. §. Nos igitur & cap. Quamvis 38. De præb. in 6. Suarez d. c. 49. nu. 6. & seqq.*

42 Quoad effectum revocationis, si facta per legem publicam, ille non obtinebit, nisi lex sufficienter fuerit promulgata, non à die ipsius promulgationis, sed post tempus necessarium ad obligationem legis, qua de re supra

De consuet. Si vero facta privarim, effectum demum fortietur revocatio, ubi promulgata fuerit intimata, aut ad notitiam eius pervenerit; ut eo usque recte eo utatur excusatione per istam ignorantiam, ubi non est opus privilegii atus acceptet revocationem, cum etiam non vito fiat.

Q. An possit dici revocatum, destructio vel corpore, cui competit? R. Si locus destructus sit per habentem potestatem ex natura sublata spe restitutionis, extrinsecus non est coherens, tamquam destructio sit data in perpetuum, cui coheret. Si vero per non hostium aut casu diruatur, cum sit destructio saluum esse loco suum jus. Unde dicitur, quod pavimento, eique nude sumpto aditus, vel consecratio, quæ etiam salva est, loco destructo, qui in profanos usus convertitur, *de sacra D. de contrah. empt.* aliud vero, quod templum respiciat, quale vel tale est, ubi precise requiritur illum locum, vel non, non alibi fieri queat. Hoc casu ut quidem suspicatur privilegium, quia pro illo etiam temporaria habitudinem ad locum manet: in partibus quæ uti possunt hoc privilegio etiam alibi: illo vero casu pro tempore suspicatur quidem privilegium, extructio tamen locorum reviviscet, *l. Cum loca 36. De rebus sumptib. funer. c. Quia monasterium sui privileg. domib.* Ita Suarez *De LL. lib. 5. c. 1.*

Quæri denique possit, An innovatio privilegii quid novi iuris tribuat? R. Si innovatio fiat in forma communi, nihil novi continere, nec facere privilegia revocata aut missa restitui, sed tantum ea, quæ facta conservare; ut respondit Pont. in cap. Ex 2. & clarius in *c. Quia mentionis 29. h. d.* Ut nihil faciat subiectum verbum, *confirmatio novo;* nam & talia verba respiciunt per sepe teos, ut respondit Julius II in *Bulla contra militantis 1504.* Ratio est, quia propositio ubi *Innovandi* non induci visus interpretacionem novæ concessionis privilegii vel revocati vel revocati, cum, ut recte sit Abbas *cap. 67. nu. 3.* petens renovationem non supponat caducitatem, sed potius valorem privilegii & ideo petere, ut vetustate sua non derogatio non desiderat causam cogitationem.

qua non conceduntur nova privilegia. Quod si innovatio fiat ex certa scientia, conferet ea jus novum, & faciet revocata vel amissa privilegia restitui, Talis enim, cum continetur favore Principis ex certa scientia, & consequenter ex plenitudine potestatis, est amplè interpretanda, tam ex parte personarum, quam modi, ut habeat vim novæ concessionis. Abbas ad c. 4. nu. 4. sup. De caus. possess. & propriet. c. Inter 6. num. 9. & ibi Felin. sup. De fide instrum. Inspicienda tamen hæc in re verba. Vid. latè Suarez d. lib. 8. c. 20.

45 Cæterum cuius concessa sua privilegia sunt servanda, nec ea violanda, c. Quanto 26. h. t. etiam quoad exemptiones Monasteriorum & Ecclesiarum ab obedientia Episcopali, quibus ab Episcoporum subjectione se subtrahunt. Minus tamen eas aliqui probant, quod ejusmodi immunitates experimento compertum sit obfuisse potius quam profuisse monasticæ observantiæ, cum exemptis præbeant occasionem laxioris vitæ, & per impunitatem nutriant pestilentiam, perturbatioremque in jurisdictione Episcoporum excitare soleant. Undè rectè Conc. Trid. Sess. 6. c. 3. & Sess. 24. c. 11. De reform. delegavit Episcopis auctoritatem corrigendi Monachos extra Monasterium delinquentes. Et hoc etiam si intra claustra Monasterii degant, si peccatum extra illud sit commissum, Sess. 25. c. 14. De Regularib.

TITULUS XXXIV.

De Purgatione Canonica.

SUMMARIUM.

1. Poena non inferenda nisi plene probatis criminibus.
2. Purgatio Canonica unde dicta, à quo & cui indicenda.
3. Forma hujus purgationis.
4. Compurgatores quot & quales adsumendi.
5. Modus purgandi per summationem Ven. Sacramenti.
6. Per juramentum ad Martyrum reliquias.
7. Effectus purgationis Canonicae.

8. Purgatione legitime peracta an reus iterum accusari possit?

9. Poena rei deficientis in purgatione.

Hactenus de criminibus: superest agatur de poenis, quæ criminibus sunt propositæ, non inferendæ, nisi de iis liquido constet, vel per confessionem rei, aut alias probationes luce meridiana clariores, l. fin. C. de probat. vel quia alias notoria sunt de facto, in quibus frustra probatio exigitur, c. Cum dilectus 15. h. t. cum habito sine non curetur de mediis. Quia tamen interdum crimina plene probata nequeunt; quilibet enim quantum potest crimen suum occultare studet: neque impunita relinquantur, & ut tollatur liberior peccandi auctoritas, receptum teo infamato indicere purgationem, id est ostensionem innocentia super crimine objecto.

Est ea duplex, alia Vulgaris, de qua Tit. seq. alia Canonica, ita dicta, quod idonea visa sit & probata Canonibus. Quæ indicenda à iudice competente, quia ab alio indicta non relevaret, d. c. 15. in fine. Non indicenda nisi infamato apud graves viros, d. c. 15. c. Inquisivisti in fine sup. de accusat. Ubi multum potest iudicis boni arbitrium, qui habeat personam & circumstantiarum rationem, inspiciatque si suspensiones sint verosimiles, c. 4. h. t. si ortum habeant ex probabilibus conjecturis, c. Cum in juvenute 12. h. t. si aliter probari non possit crimen, quia accusator deest, c. 2. & c. Ex turarum 8. h. t. Est enim hæc purgatio tantum subsidia. Ubi & iudicis erit præmittere causæ cognitionem super infamia, ne quid temerè attentetur, viri boni vita in dubium vocetur, d. c. 12. Contingit enim à malevolis infamia virum bonum aspergi.

Forma hujus purgationis est, quod reus, si non sit vilis persona, c. 1. h. t. tactis Evangelii jurato adserat, se crimen objectum non commisisse, per se, aut interpositam personam, c. Quoties 5. in fine h. t. Ubi minime sufficit jurare, à crimine se esse immunem, quia cum per confessionem quis fiat immunis à peccato, contingeret iudicem decipi, c. fin. h. t. Accedant & compurgatores, qui reum noverint, d. c. 8. & c. 10. h. t. famæ honestæ & vitæ probæ, c. 7. & c. Cum dilectus 15. h. t. quos sufficit toleratos esse ab Ecclesia, ut bonæ famæ

H h h h 2 famæ